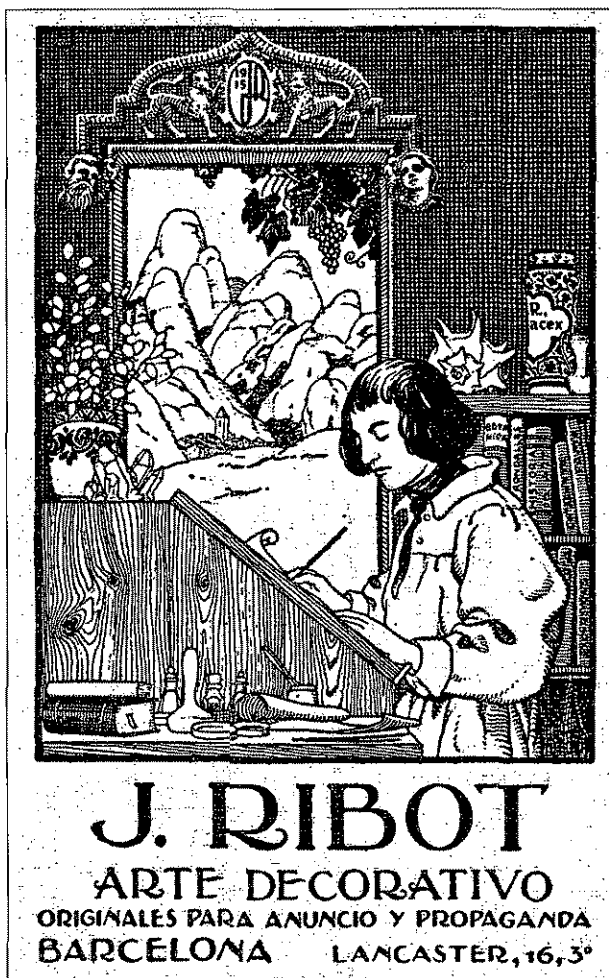

**UN DIBUIXANT DEL RIPOLLÈS:
JOSEP RIBOT I CALPE (Barcelona, 1888–1974)**

Aquest article recull unes breus dades sobre el meu pare, Josep Ribot i Calpe, qui, com a dibuixant, va col·laborar llargament amb els fundadors de l'Arxiu Museu Folklòric de Ripoll, amb els quals el lligava el comú interès pel món dels pastors. També va fer moltíssimes il·lustracions per a les publicacions locals de l'època. Amb Tomàs Raguer i Salvador Vilarrasa participà, el juliol de 1923, en la que esdevindria famosa estada al pla d'Anyella, durant la qual aplegaren un magnífic recull etnogràfic relacionat amb el tema, material de base per al futur llibre *La vida dels pastors*, de Vilarrasa, i també per a la creació de la sala dedicada al costumari dels pastors a l'Arxiu Museu Folklòric de Ripoll –inaugurat l'any 1929–, estança que es complementà amb un esplèndid diorama, obra de l'escenògraf Salvador Alarma, ambientat al mateix pla d'Anyella.

Faré, per tant –a través d'unes pinzellades cronològiques–, un apropament a la seva activitat i, de manera especial, a la relació que va establir amb Ripoll.

Núria Ribot i Rius

Postal de presentació de
Josep Ribot

- 1910** – Soci del “Club Muntanyenc Barcelonès”. Coneixença amb Timoteu Colomines. Cursà totes les assignatures de l’Escola de Llotja de Barcelona fins l’any 1914. Deixeble del pintor Fèlix Mestre i Borrell a la classe de “pintura i composició decorativa”.
- 1913** – Obté, a Llotja, un premi important, del qual se serví per tal de conèixer Catalunya: Sant Joan de l’Erm, el Pallars Sobirà i la Vall d’Aran, i també Mallorca. El seu bagatge fou la motxilla, la carpeta, els llapis i una capsa de colors al “gouache”. Dibuíxà i pintà a tot arreu.
- 1915** – Visita Ripoll per primera vegada, en una excursió amb el “Club Muntanyenc”, deguda, concretament, a les descobertes arqueològiques a Comallevosa. Conseqüència: s’oferí com a dibuixant als ripollesos que els acompanyaren. A *La Veu Comarcal* (número 47, Ripoll, agost de 1915) ja hi participa amb la realitza-

Pastor del pla d'Anyella
amb capa i el tirapeu.
17 de juliol de 1923

ció d'una nova capçalera. Continuarien d'altres il·lustracions a *El Catllar*, *Scriptorium*, el setmanari *Delit...* Aquesta publicació, el desembre de 1918, porta una nadala ben decorativa i catalana sortida de la seva ploma.

1916 – Diada de Sant Jordi, casament amb la mare (Francisca Rius i Sanuy) a Barcelona.

1916 – Dibuixa la “Farga Palau” de Ripoll. El 1931 en fa un aiguafort, que es troba exposat a l'actual Museu Etnogràfic de la vila.

1917 a 1955 – Catàlegs de festes majors.

1918 – Al Centre Excursionista de Catalunya treballa en les il·lustracions de les primeres *Guies Excursionistes*: les Guillerries, la Costa Brava, Ull de Ter i la Renclusa, la Maladeta, etc.

1919 – Soci del CEC. Hi fa coneixences, entre les quals retroba el professor Rossend Serra i Pagès, a qui ja havia tractat a Ripoll. A través d'ell anirà ampliant el cercle amb

La “mestressa” del pla d’Anyella (Toses) a l’interior de la barraca.
17 de juliol de 1923

els ripollesos Tomàs Ragner, Ramir Mirapeix, Salvador Vilarrasa, Eudald Graells, els impressors Bonet, la família Casals, etc. Amb Serra i Pagès, l'un escrivint i l'altre dibuixant, resseguien els indrets de Montgrony a la recerca del comte l'Arnau.

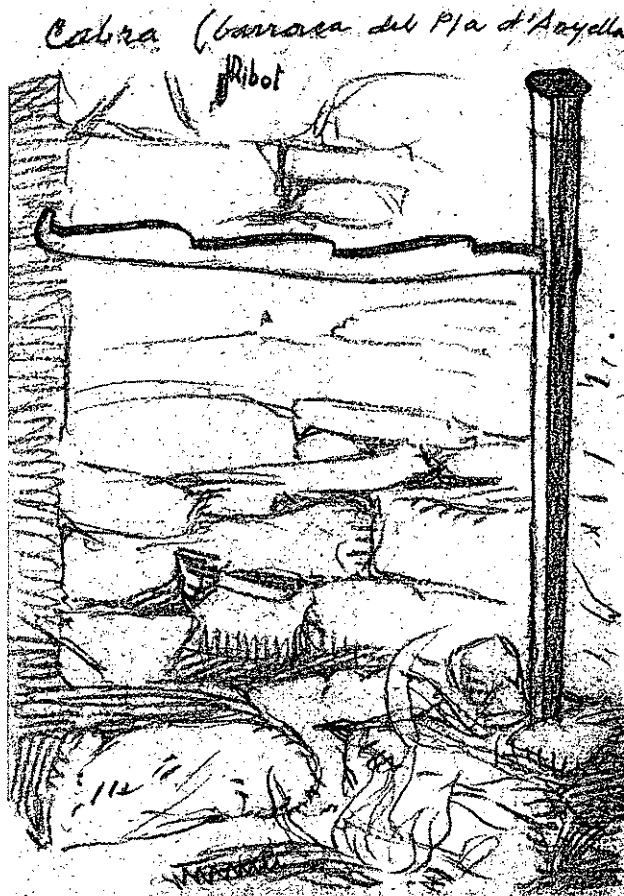
- 1920?**– “Fulla Parroquial”, que porta un dibuix seu del sepulcre de l’abat Oliba.
- 1920** – Goigs de Falgars, a petició de Salvador Vilarrasa (apareixen a l’*Enciclopedia Espasa*, entrada **gozo**. També il·lustra altres goigs de santuaris i capelles de les valls ripolleses.
- 1922** – Per encàrrec de la família Salvans, realitza la magnífica estampa de la Mare de Déu de Puig-l’agulla, a Vilalleons.
- 1923** – El CEC publica l’opuscle *Monografia de Santa Maria de Ripoll*, de Joan Danés i Vernedas, amb dibuixos de Josep Ribot.
- 1923** – Invitat a visitar la cabana dels pastors al pla d’Anyella, pels senyors Tomàs Ragner i Salvador Vilarrasa (que n’havia d’escriure un llibre), hi va feliç mogut pel seu entusiasme pel dibuix i l’etnografia. De l’excursió i el curt sojorn en sortirien les il·lustracions del volum *La vida dels pastors*, que aparegué l’any 1935, a més de molt material de recerca destinat al futur museu de Ripoll.
- 1925** – Tota la família estiuja a Comallevosa (juliol). Ell hi dibuixa, documentant-se’n, les feines del segar, el batre, etc., i una gran quantitat de testimonis per a futurs treballs: les bèsties, les plantes, la casa...
- 1926** – S’edita la “Fulla parroquial”, amb el dibuix de Santa Maria de Ripoll. També una vintena d’estampes de Sant Eudald, segells d’entitats i comerços ripollesos, etc.
- 1926** – Obté el primer premi del *Llegendari popular català* (Institució Patxot), amb llegendes ripolleses.
- 1927** – El programa de la festa major de Sant Joan de les Abadesses porta, a la coberta, una representació a tot color de la dansa de “caputxes i gambetos”.
- 1930** – Dibuija “Un casament a Ripoll”. *La Il·lustració Catalana Esplai* el publicà el 1934 (28 d’octubre). També figura en el llibre de Salvador Vilarrasa *La vida a pagès*, pp. 280–281. L’original resta exposat a la sala dedicada a la pagesia de l’actual Museu Etnogràfic de Ripoll.
- 1931** – Editat per l’impressor Oliva de Vilanova (per al qual ja treballava), apareix el *Llibre d’Or del Rosari a Catalunya*, de Valeri Serra i Boldú (folklorista de l’Urgell) i un poc després *Costums de Catalunya*, amb textos de diversos autors. Magnífics exemplars de bibliòfil que malbaratà la guerra de 1936.

- 1950 – Exposició d’olis al Casino de Ripoll: paisatges, flors i fruites.
- 1952 – Fa amistat amb la família ripollesa dels Casals. Apareix el llibre *Poesies*, de Raimunda Jofré de Casals, il·lustrat per Josep Ribot.
- 1958 – El Centre Excursionista de Catalunya publica *Guia per a conèixer els arbres*.
- 1963 – El mateix CEC treu a la llum la *Guia per a conèixer els arbusts i les lianes*, obra de Francesc Masclans. Ambdós llibres, amb dibuixos d’arbres i plantes de Josep Ribot, són a cura d’Editorial Montblanc.
- 1963 – A la revista bimestral del Centre Excursionista de Catalunya, Francesc Gurri publica vint-i-cinc articles sota el títol “Santuaris muntanyencs de Catalunya”, acompanyats per dibuixos de Ribot.

Pastor al pla d'Anyella.
17 de juliol de 1923

- 1969** – L'última passió seva per representar la natura foren els bolets. En les estades de tardor a Comallevosa en pintà moltíssims, a l'aquarel·la i a tamany natural. A Barcelona, en exposicions de micologia, foren exposats a l'Institut Botànic i al CEC. Edicions Omega, aquest any i el 1976, va editar-ne alguns exemplars amb els colors que ell hi havia donat.
- 1976** – Dos anys després que morís, al Centre Excursionista de Catalunya (l'any del centenari, 1876–1976) van fer una exposició antològica dels seus treballs, particularment els relacionats amb l'entitat i l'excursionisme.
- 1988** – La *Història Natural dels Països Catalans*, volum 5, "Fongs i líquens", publicà unes quaranta làmines a tot color sortides de la seva mà.

Cabra (barraca del pla
d'Anyella)